

5. Lijst van de Nederlandsche Insekten, meest in den omtrek van Haarlem gevonden. Natuurk. Verh. Haarlem XV—XIX. 1826-31.

Het opmerkelijke van de publicaties met platen is, dat deze veelzijdige man de platen zelf op steen zette en waarschijnlijk ook zelf uit de hand kleurde. Naast de andere entomologen, waarbij niet vergeten moeten worden zij, die de economische entomologie in dien tijd hoog hielden, maakt deze autodidact aanspraak op deze korte herdenking.

Referenties:

Hoek, P. P. C. Bibliographie der Fauna van Nederland. Leiden Brill. 1888.

Horn, W. en Schenkling, S. Index Litteraturae Entomologicae, Selbstverlag Berlin. 1928—1929.

Nieuwe Rotterdamsche Courant. Zondag 18 Sept. 1938. Ochtendblad A.

Bergen, N.-H., 18 Sept. 1938.

D. MAC GILLAVRY.

Wespen in 1937 en 1938.

Kenmerkte zich de zomer en het najaar van 1937 door de enorme hoeveelheid wespen in Bergen N.H., zeer verschillend was dit in 1938. In 1938 kwamen reeds zeer vroeg de overwinterde vrouwelijke wespen in grooten getale te voorschijn. De warme maand Maart zal daar wel toe hebben bijgedragen. Opmerkelijk was, dat al zeer spoedig het aantal wespen verminderde. Terwijl b.v. in mijn boomgaard de wespen in 1937 een plaag waren en zij zeer schadelijk waren aan de vruchten, speciaal aan de suikerperen, zag ik dit najaar aldaar geen enkele wesp. Daarentegen bericht de heer v. d. Wiel mij, dat hij in Amsterdam veel wespen zag. De heer Barendrecht, Amsterdam, merkte evenals ik vele vroege wijfjes op en een snelle verdwijning van hun aantal. In Baarn (Vriesendorp) waren dit najaar wel wespen waargenomen, maar niet overtalrijk.* Misschien geven deze gegevens anderen aanleiding ook hunne bevindingen mede te deelen omtrent de frequentie der wespen.

Bergen N.H.

D. MAC GILLAVRY.

Vanessa io L. var. fulva Oudmns. uit de vrije natuur.

Van deze merkwaardige kleur-afwijking, welke 28 Oct. 1905 in het Tijdschr. v. Entomol. Vol. 48, p. 6 wordt beschreven en op pl. 2, fig. 4 afgebeeld, kon door mij, op de afdeulingsvergadering N. Holland-Utrecht 28 Sept. 1938, een

*) De heer Walrecht te Biezelingte vermeldt analoge ervaringen in de Levende Natuur, Jaarg. XLIII, afl. 6, 1 Oct. 1938, p. 192.

exemplaar vertoond worden. De aanwezige heer Polak, degeen, die in 1901 in „Artis Natura Magistra”, de oorspronkelijke exemplaren gekweekt had, bevestigde mijne diagnose. Uit den Catalogus der Nederlandsche Macrolepidoptera van den heer Lempke wist ik, dat deze vorm geregeld als temperatuurvorm door handelaren wordt aangeboden. Wat mij echter onbekend was, maar mij bleek uit een van den heer Lempke ontvangen schrijven, is het feit, dat vermoedelijk nog geen exemplaren bekend zijn, die zich in de vrije natuur ontwikkeld hebben. Het exemplaar is dus als zoodanig een zeer merkwaardig voorwerp, jammer, dat het wat afgevlogen is.

De vangst had nog eene anecdotische zijde. In Augustus van dit jaar had ik een voorwerp van *io* gevangen, dat wat veel blauw op de vleugels vertoonde. Op 26 VIII 1938 haalde ik het van de spanplank, om het met eenige afbeeldingen te vergelijken. Ook consulteerde ik den Catalogus van Lempke. Daarbij viel mijn oog op de, pag. 262, voorkomende passage over de ab. *fulva* Oudemans van *Vanessa io* L. Ik herinnerde mij daardoor, dat ik indertijd een der oorspronkelijke exemplaren van *fulva* van den heer Polak ten geschenke had ontvangen, welk exemplaar na jaren in mijn bezit te zijn geweest, vermoedelijk in het Leidsch Museum berust, aan welk instituut ik indertijd mijn vlinderverzameling schonk. Met dit versche herinneringsbeeld voor mij, ging ik naar boven, om wegens de beginnende schemering de ramen te sluiten tegen het binnenkomen der muggen. Daarbij zag ik een tegen de ramen fladderende *io*. Juist wilde ik het dier naar buiten laten vliegen, toen de eigenaardige kleur op de bovenzijde, mij daarvan weerhield. Ik ving het dier en had direct het idee, dat kan *fulva* wel eens zijn, wat dan bij nader beschouwing ook zoo bleek te zijn. Bovendien herinnerde ik mij nog, dat ik in 1937 eveneens een dergelijk exemplaar binnenshuis gevangen had. Dit was echter zoodanig beschadigd, dat ik het niet bewaarde, wat achteraf gezien jammer is. Deze eerdere observatie moet wat later in het seizoen geweest zijn, midden September of eind October, daartusschen was ik in Engeland.

Het nu gevangen exemplaar van 26 VIII 1938 verschilt in eenige opzichten van de door Oudemans l.c. gegeven afbeelding. Het zwart is iets meer ontwikkeld. De eerste zwarte vlek op de voorvleugels is aan den voorrand breeder, vrijwel driehoekig en raakt aan den voorvleugelrand de tweede zwarte vlek. Op den achtervleugel is, in het oog, het blauw zeer weinig ontwikkeld. De voorste blauwe vlek is nagenoeg in tweeën gedeeld en klein. Van de tweede zijn slechts twee ver uiteen liggende kleine stippen over, terwijl van het onderste blauwe streepje slechts een spoor over is.

Het spreekt van zelf, dat het zaak zal zijn, op te letten of hier in Bergen, N.H. (Oostdorp) meer dergelijke voor-

werpen zich zullen vertoonen en eventueel op andere vindplaatsen.

De Haaf; Bergen, N.H.; 4 Oct. 1938. D. MAC GILLAVRY.

Boekbespreking.

S. S c h e n k l i n g. *Faunistischer Führer durch die Coleopteren-Literatur. Die wichtigste Käfer-Literatur nach Geographischen Gebieten geordnet.* Band I: Europa Lieferung I (Seiten 1—64.) 25 IV 1938; Lieferung 2 (Seiten 65-128) 15 VII 1938.

Overzichten van literatuur op eenig gebied zijn steeds zeer welkom, vooral op het gebied der entomologie. De verschijning van de publicatie van S. S c h e n k l i n g is dus welkom. Voor onze bibliotheek bovendien verheugend, daar de uitgever ons een volledig exemplaar heeft toegezegd, waarvan wij de twee eerste afleveringen reeds mochten ontvangen, ter recentie.

De omvang is berekend op 4 deelen à 10 afleveringen, terwijl de aflevering 6 Mark kost. Het wordt dus kostbaar. Wel is hierin voorzien, doordat werkers, die slechts interesse hebben voor een bepaalde geographische streek de afleveringen, waarin hun interessensfeer voorkomt, afzonderlijk kunnen verkrijgen. Die indeeling gaat zelfs ver. Beginnend met de Palaearctische fauna, dan Europa, dan weder de landen „im allgemeinen” en tenslotte zelfs de provincies en de steden! Mogelijk ware het geweest een andere indeeling te bedenken, waardoor plaatsruimte gespaard had kunnen worden. Veel zal afhangen voor de bruikbaarheid van het werk, hoe de registers zullen uitvallen. Dit is ook daarom van zooveel belang, omdat de auteur in den opzet van zijn werk zich beperkt heeft tot de „wichtigste” literatuur. Dit is zeer jammer, want het moeilijkst is steeds, rekening te houden met de niet zoo gewichtige opgaven. Deze zijn echter voor faunistische werkers van uitermate groot belang. Nu wordt die zwaarigheid aan hun eigen vindingrijkheid overgelaten. Dat vinden in de zoo uitgebreide coleopterologische literatuur van kleine hier en daar neergeworpen waarnemingen is buitengewoon lastig en dan nog moet men weten in welke bibliotheek het boek of het tijdschrift aanwezig is. Het is te hopen, dat de auteur zijn „wichtige” literatuur ver heeft uitgebreid. Echter, al zullen velen dit bezwaar van den recensent deelen, dankbaar zijn wij toch, dat S c h e n k l i n g zich de moeite gaf deze samenstelling te maken. Bij gebruik van den „Führer” moet zijn bruikbaarheid blijken. Kritiek op details is nog niet mogelijk. Wij wenschen den uitgever een ruim debiet, zoodat het werk voltooid zal worden en niet onderweg zal blijven steken.

Bergen, N.H. 3 Oct. 1938.

D. MAC GILLAVRY.